

KRÓTKIE DONIESIENIA**SHORT COMMUNICATIONS****414. Nowe stanowiska chrząszczy z plemienia *Eutheini* (Coleoptera: Scydmaenidae) w Polsce północno-wschodniej**

New records of some beetles of the tribe *Eutheini* (Coleoptera: Scydmaenidae) in north-eastern Poland

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Scydmaenidae*, *Eutheini*, new records, Białowieża Primeval Forest, Mazury Lake District, NE Poland.

Plemię *Eutheini* (*Scydmaenidae*: *Scydmaeninae*) reprezentowane jest w Polsce przez zaledwie cztery gatunki należące do dwóch rodzajów: *Eutheia* STEPHENS i *Euthiconus* REITTER. Występowanie piątego gatunku, *Eutheia schauimi* (KIESENWETTER), podanego ogólnie z „Prus” przez ŁOMNICKIEGO na początku zeszłego wieku, wydaje się bardzo prawdopodobne. Jednak jest to chrząszcz bardzo rzadki na całym obszarze rozszedlenia; obecnie nie ma pewnych danych pozwalających zaliczyć ten gatunek do fauny Polski.

Poniżej podajemy nowe stanowiska chrząszczy z tej rzadko poławianej grupy; okazy dowodowe znajdują się w prywatnych zbiorach P. JAŁOSZYŃSKIEGO i R. GAWROŃSKIEGO; cytowane dane o wcześniejszych stanowiskach tych gatunków pochodzą z pracy BURAKOWSKIEGO i in. (1978: *Scydmaenidae*. [W:] *Kat. fauny Pol.*, Warszawa, XXIII, 5: 207-232).

Euthiconus conicicollis (FAIRMAIRE et LABOULBENNE, 1855)

- Puszcza Białowieńska: droga Browńska, na granicy rezerwatu ścisłego Białowieckiego Parku Narodowego i lasów gospodarczych, oddz. 374 (FD94), 19 V 1997, pułapka ekranowa, 1 ex., leg. J. M. GUTOWSKI.
- Pojezierze Mazurskie: rezerwat „Niedźwiedzie Wielkie” ad Małdyty (DE17), 30 X – 13 XI 2004, 21 exx., wszystkie wysiane z próchna przyziemnych dziupli martwych, stojących buków, leg. R. GAWROŃSKI.

Gatunek nadzwyczaj rzadki w całym zasięgu, związany ze starymi lasami liściastymi, przeważnie wysiewany z dziupli i ze ściółki u stóp drzew. Nowy dla Puszczy Białowieckiej i Pojezierza Mazurskiego. Stanowisko w pobliżu Małdyt zasługuje na szczególną uwagę ze względu na nadzwyczaj liczne występowanie. Zebranie takiej liczby osobników *E. conicicollis* na jednym stanowisku stanowi ewenement nie mający porównania z jakimikolwiek danymi literaturowymi. O unikalności mazurskiego stanowiska świadczy fakt, że w jednej z największych w Europie kolekcji *Scydmaenidae*, zebranej przez Herberta FRANZA (ponad 10 tysięcy okazów zdeponowanych obecnie w Naturhistorisches Museum Wien), znajduje się zaledwie siedem okazów tego gatunku (teste P. JAŁOSZYŃSKI).

Eutheia linearis MULSANT et REY, 1861

- Puszcza Białowieńska: droga Browńska, na granicy rezerwatu ścisłego Białowieckiego Parku Narodowego i lasów gospodarczych, oddz. 375 (FD94), 20 VII 1999, pułapka ekranowa, 1 ex., leg. J. M. GUTOWSKI.

– Pojezierze Mazurskie: rezerwat „Niedźwiedzie Wielkie” ad Małdyty (DE17), 3 VI 2004, 1 ex.; 17 VII 2004, 1 ex., obydwu osobniki (samce) złapane metodą czerpakowania roślinności zielonej, leg. R. GAWROŃSKI.

Również wielka rzadkość w naszym kraju; gatunek na północy Polski znaleziony stosunkowo niedawno, w Białowieskim Parku Narodowym (KUBISZ, SZWAŁKO 1991: Wiad. entomol., **10**: 5-14), wcześniejsze doniesienia pochodzą ze Śląska i liczą ponad 50 lat. Gatunek nowy dla Pojezierza Mazurskiego.

Eutheia scydmaenoides STEPHENS, 1830

– Pojezierze Mazurskie: Małdyty (DE17), 30 IV 2004, 1 ex. wysiany ze spróchniałego pniaka bukowego w parku; po jednym osobniku wysiano 26 IX i 25 X 2004 z próchna martwicy bocznej starego dębu, zasiedlonej przez mrówki, na terenie starego, zaniedbanego parku; 26 X 2004, 1 ex., wysiany z kompostu; rezerwat „Niedźwiedzie Wielkie” ad Małdyty (DE17), 1 ex. wysiany ze ściółki przy pniu grabu; wszystkie leg. R. GAWROŃSKI.

Gatunek bardzo rzadki, jednak w Polsce wydaje się być najczęściej poławianym przedstawicielem rodzaju, znanym z ośmiu krain; ostatnio wykazany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej przez CZERWIŃSKIEGO (1994: Wiad. entomol., **13**: 131-132.). Z Pojezierza Mazurskiego podawany dotychczas tylko z jednego stanowiska położonego w okolicach Braniewa.

Paweł JAŁOSZYŃSKI, Poznań

Robert GAWROŃSKI, Kat. Zool., UWM, Olsztyn

Jerzy M. GUTOWSKI, Zakł. Lasów Nat. IBL, Białowieża

415. Nowe stanowisko *Bagous aliciae* CMOLUCH, 1983 (*Coleoptera: Curculionidae*) w Polsce

New locality of *Bagous aliciae* CMOLUCH, 1983 (*Coleoptera: Curculionidae*) in Poland

KEY WORDS: *Coleoptera, Curculionidae, Bagoinae, Bagous aliciae*, new record, NE Poland.

Spośród 27 gatunków z rodzaju *Bagous* GERMAR występujących w Polsce, *B. aliciae* CMOLUCH należy do najrzadziej odławianych i najmniej znanych. Opisany stosunkowo niedawno z Polski, z jednego stanowiska w Opoce Dużej koło Annopola (UTM: EB63), został później odszukany tylko na Wieprzeckiej Górze (UTM: FB51) w Kątach Drugich koło Zamościa, na terenie projektowanego rezerwatu roślinności stepowej. Jego rośliną żywicielską w Polsce, odkrytą przez J. SZYPUŁĘ (BURAKOWSKI i in. 1995: Kat. Fauny Pol., XXIII, **20**: 1-310), jest rumian żółty – *Anthemis tinctoria* L.; w Rosji stwierdzono go na pokrewnym *A. subtinctoria* DOBROZ. (ISAEV, GRATSHOV 1994: Entomol. Obozr., **73**: 318-320). Autorzy najnowszej rewizji systematycznej palearktycznych przedstawicieli rodzaju *Bagous* (CALDARA, O'BRIEN 1998: Mem. Soc. Entomol. Ital., **76**: 131-347) wyrażają wątpliwości odnośnie odrębności gatunkowej *B. aliciae*, uznając, że jest on nadzwyczaj zbliżony do *B. septemcostatus* CHEVROLAT, 1860 i być może jest jedynie jego podgatunkiem lub wręcz synonimem. Oba te bardzo zbliżone morfologicznie gatunki mają jednak wyraźnie dysjunktywne rozmieszczenie: *B. septemcostatus* znany jest z południa Hiszpanii, całego południowego wybrzeża Morza Śródziemnego, Bliskiego Wschodu i Anatolii, podczas gdy *B. aliciae* jak dotąd odszukany został wyłącznie w Polsce i środkowym pasie europejskiej części Rosji (w pobliżu Moskwy i Uljanowska). W odróżnieniu od większości pozostałych naszych gatunków z tego rodzaju, mniej lub bardziej ściśle związanych ze środowiskiem wodnym, *B. aliciae* jest gatunkiem wybitnie kserofilnym. Na obu wyżej wymienionych, polskich stanowiskach, stwierdzony został na ty-